

Μακεδονία σημαίνει Οικουμενικός Ελληνισμός

Γράφει ο Χρήστος Τσοπόκης

Η διαστροφή των Πρεσπών δεν μπορεί να γίνει πλήρως κατανοητή αν δεν συλλάβουμε ποια η σημασία της Μακεδονίας για τον ελληνικό πολιτισμό και την ιστορική μας συνείδηση. Ποια είναι η συμμετοχή της στο ελληνικό φαντασιακό και στο μετασχηματισμό του αρχαίου κόσμου. Οι ενδοθεσμικοί και εξωθεσμικοί μακεδονοφάγοι [1] το γνωρίζουν καλά και γι' αυτό το λόγο κανιβαλίζουν την ιστορία.

Στην αρχαία Ελλάδα οι πολιτικές πραγματικότητες διαμορφώνονταν από την ακατάπαυστη σύγκρουση μεταξύ των ελληνικών πόλεων – κρατών. Οι βίαιες διαιρέσεις μεταξύ των πόλεων έφεραν πληθυσμιακή διασπορά, και εκτός του οικονομικού κατακερματισμού, τροφοδότησαν και τη δημιουργία συμμαχιών για την επικράτηση στον Γραικικό, Αιγιακό και Ιωνικό χώρο. Το πρώτο άλμα έγινε από την Αθήνα αλλά εστερείτο συνθετικής ικανότητας. Η ανάπτυξη του Αθηναϊκού ναυτικού έφερε την άνθηση της δημοκρατίας [2] και την εδραίωση του ελληνικού τρόπου μέχρι την Κύπρο και την Αίγυπτο.

Παρ' όλη την αυξημένη επιρροή της Αθήνας, οι συγκρούσεις ανακυκλώνονταν σε στενές προσπάθειες επιβολής τοπικού ωφελιμισμού χωρίς μια υψηλή στρατηγική που θα μετασχημάτιζε τα πολιτικά και οικονομικά συμφραζόμενα του τότε σύγχρονου κόσμου. Παρά τις αυξημένες δυνατότητες του, ο Μεσογειακός Ελληνισμός δημιουργούσε εσωτερικές συγκρούσεις και εξωτερικούς εχθρούς με ρυθμό ταχύτερο απ' όσο μπορούσε να διαχειρισθεί.

Η δύση της αθηναϊκής δημοκρατίας και η διάλυση του ναυτικού προέκυψαν μετά τη νίκη του Βασιλείου των Μακεδόνων επί των Αθηνών. Ο Αλέξανδρος ο Μέγας και παρέα των νέων Ελλήνων του Βορρά, αντί να αναλωθεί σε μια μυωπική επιβολή του Μακεδονικού Βασιλείου στην μεσημβρινή Ελλάδα, υλοποίησε σταδιακά αμέσως μετά τις στρατιωτικές του επιτυχίες μια ενωτική πολιτική μακράς επεμβολής.

Με ταχύτατες διαρθρωτικές νομισματικές και στρατιωτικές πολιτικές, συνέθεσε αντιθέσεις και έπλεξε ένα ψηφιδωτό από συμπληρωματικά συμφέροντα. Κατόπιν, και σε αντίθεση με την παγιωμένη εντύπωση, η προς ανατολών εκστρατεία ήταν κυρίως μια πολιτική εξόρμηση με ορισμένες στρατιωτικές επιχειρήσεις μεγάλης κλίμακας. Το αποτέλεσμα της ήταν το τέλος της νομισματικής αναρχίας και η δημιουργία ενός νέου δικτύου μητροπόλεων και συγκοινωνιακών αξόνων στην Περσική ανατολή. Μαζί με τη νομισματική ενοποίηση που αντικατέστησε την ανταλλακτική οικονομία με ένα ολοκληρωμένο εμπορικό σύστημα και ισορρόπησε τις τιμές των προϊόντων σε όλη την επικράτεια, ήρθε και η μετοίκιση ελληνικών πληθυσμών στην Ανατολή και η εξερεύνηση των θαλασσιών δρόμων από τη Μεσόγειο προς τον Ινδικό ωκεανό που στόχευε στην ανάπτυξη ενός ασφαλούς καναλιού εμπορίου από τη Μεσοποταμία προς τις Ινδίες. Παρά τους πολέμους των διαδόχων, η Αλεξανδρινή αυτοκρατορία παρέμεινε μια πολιτική μονάδα για πενήντα χρόνια μετά το θάνατο του, που θύμιζαν την ένδοξη αθηναϊκή ηγεμονία σε μεγάλη κλίμακα αλλά χωρίς τις αθηναϊκές μεθόδους επιβολής. Ήταν ένα έξυπνο σύστημα συγκυριαρχίας μεταξύ Ελλήνων, πρώην ηγεμόνων και γηγενών [3].

Η σε βάθος ανάλυση αυτής της ιστορικής εμπειρίας δε μπορεί να χωρέσει σε ένα άρθρο όμως η πολιτική και το όραμα του Αλέξανδρου δημιούργησαν την πρώτη Οικουμένη και κοσμοπολίτες Έλληνες. Γιατί αυτό σημαίνει Μακεδονία: την επικράτηση της οικουμενικής αντίληψης και της ένωσης επί του ωφελιμισμού, την υπόκλιση της ισχύος στη σκέψη.

Το πολιτικό σύστημα διοίκησης που υλοποίησε ο Αλέξανδρος δεν μακροημέρευσε μετά το θάνατο του, αλλά η οικονομική ένωση άντεξε για πολλές γέννες (π.χ. το dirham, το νόμισμα των Η.Α.Ε. που πήρε το όνομά του από την ελληνική δραχμή). Η δε ενωσιακή θέασή του βασιλεύει μέχρι σήμερα. Οι ήρωες του Μακεδονικού Αγώνα είναι πολιτικά παράγωγα της ίδιας στρατηγικής. Μορφές όπως ο Μακεδών καπετάν Κώττας, με το Αλεξανδρινό τους αισθητήριο αγωνίστηκαν για να

μην χάσουν οι λέξεις το νόημα τους και για να μη γίνει η Μακεδονία των αυτοχθόνων μια βαλκανορώσικη σαλάτα. Για να ακυρώσουν στην πράξη διεθνής αυθαιρεσίες και ωφελιμιστικές διαιρέσεις της εποχής χάριν της αλήθειας και του δικαίου. Αυτό ήταν το μεγάλο επίτευγμα του Μακεδονικού αγώνα. Η ενσωμάτωση της Μακεδονίας στον εθνικό κορμό ακολούθησε ως φυσική νομοτέλεια.

Τον Ιανουάριο του 2019 στην ελληνική βουλή διαπράχθηκε μια Ύβρις. Ένα τσουβάλι αγράμματων δέχθηκε να ευνουχίσει τη δημοκρατία στον τόπο που γεννήθηκε. Προσπάθησε και προσπαθεί να τεμαχίσει τον ιστορικό χρόνο και να αφαιρέσει τη γεωγραφία από την ιστορία.* Στρατηγική νίκη μπορούν να επιτύχουν μόνο αν πείσουν τους Έλληνες ότι η ιστορική τους μνήμη είναι ασυνεχής και η γεωγραφία τους με αντιπαροχή. Οι συνένοχοί τους με μπόλικο νομοκανονισμό, μας εξηγούν το αμετάκλητο της παραλίμνιας πατσαβούρας.

Σήμερα οι Έλληνες υποχρεούνται να δώσουν έναν πιο πολύπλοκο διανοητικό Μακεδονικό αγώνα με το ίδιο νόημα. Η ακύρωση του εκτρώματος των Πρεσπών δεν είναι ένας νομολογικός αγώνας, δεν θα την ακυρώσουν τα νομικά επιχειρήματα. Την επιβάλλει η ιστορία, μια άλλη αντίληψη για το δίκαιο, το δίκαιο που είναι προϊόν της πολιτικής. Αν οι Έλληνες δεν ακυρώσουν αυτό το μεταλλαγμένο, θα το κάνει σε βάθος χρόνου και με υψηλό τίμημα για τους λαούς των Βαλκανίων η ίδια η ιστορία.

Το μπάσιμο σε αυτόν τον έντιμο αγώνα έχει κίνητρα πολύ αγνά που υπερβαίνουν την αντανεκλαστική αντίδραση ενός ιστορικού λαού. Δεν έχουμε ανάγκη από χάρτες για να πούμε με άνεση ότι η Μακεδονία είναι μια και ελληνική, επειδή γνωρίζουμε ότι Μακεδονικότητα σημαίνει Ελληνικότητα, και Ελληνικότητα σημαίνει αυτοχθονία [4]. Γι' αυτό και απέναντί μας είναι το πολύ βαθύ δορυφορικό παρακράτος και τα φουσκωτά του υποπροϊόντα. Στη ζυγαριά της ιστορίας, το δίκαιο πάντα στέκει με τους Οικουμενικούς. Προχωράμε για το αδιάσειστο της μνήμης μας και δρούμε υπό το αέναο βλέμμα, την ευχή και την καθοδήγηση του Αλέξανδρου.

* Η ιδέα διάκρισης γεωγραφικής και ιστορικής Μακεδονίας (Ρούμελης, Αγγλίας, Κίνας κτλ) παρουσιάζει μεγάλο ψυχαναλυτικό ενδιαφέρον.

[1] http://polis-agera.blogspot.com/2019/01/blog-post_17.html?m=1

[2] Οι άρχοντες των θαλασσών (Lords of the Sea), John Hale, Εκδόσεις Ψυχογιός (Viking Adult Publications), 2010 (2009)

[3] The Social and Economic History of the Hellenistic World, Michael Ivanovitch Rostovtzeff, 1941

[4] Μακεδονικότητα, Ελληνικότητα, Οικουμενικότητα, Κεντρική βαλκανική δημοκρατία, Μιχάλης Χαραλαμπίδης, εκδόσεις Στράβων.

Πηγή: Μαύρο Κουτί και Ινφογνώμων Πολιτικά